

BEN VERLEG

OVERBODIG

Laatst zag ik een lijstje, nee een hele lange lijst, met beroepen die door de robotisering in de toekomst zullen verdwijnen.

Net als eerder in de geschiedenis roept dat gemengde gevoelens op. We zijn vaak gehecht aan wat er is en vinden ons werk belangrijk. Het geeft ons voldoening als werk gedaan is en nog meer als het ook resultaat heeft. Als dat niet meer nodig is voelt dat vreemd. Hoe kan het dat wat we eerst als zinvol werk beschouwden nu niet meer nodig is?

Maar die ontwikkelingen voltrekken zich of we dat nu fijn vinden of niet. We nemen afscheid van een verouderend beroep en na verloop van tijd kijken we alleen nog nostalgisch naar oude ambachten, zoals bijvoorbeeld het werk van de typiste. Voordat het zover is vinden we het toch lastig om vast te stellen dat we overbodig lijken te worden.

Een computer, we noemen hem Watson, kan meer en meer werk overnemen. Dat is al behoorlijk lang aan de gang. Het begon met het meest eenvoudige, routinematige werk, maar geleidelijk aan neemt de computer ook de meer complexe taken over. Wij, mensen dus, werken nu de hele dag *samen* met een computer. De dokter raadpleegt de medische kennisbank op een tabletcomputer, de automonteur werkt met een geautomatiseerd diagnoseapparaat en laten we het maar niet hebben over de snelheidsbekeuringen die zonder dat er een mens aan te pas komt ons banksaldo aanpakken.

Het gaat nog verder. Operaties worden door een robot uitgevoerd onder toezicht van een chirurg. De zelfrijdende auto is binnen afzienbare tijd heel gewoon, waarmee het hele taxiprobleem een achterhaald vraagstuk zal zijn en niemand nog een rijbewijs nodig heeft, om maar iets te noemen.

Ook de communicatieadviseur met zijn taken ontkomt niet aan deze ontwikkeling. Berichtgeving kan automatisch worden aangemaakt op basis van binnenkomende data. Besluiten van de leiding komen rechtstreeks bij al diegenen die op de hoogte moeten zijn. De automatisch gegenereerde teksten, van gedichten tot speeches, zijn niet te onderscheiden van die welke door mensen worden gemaakt. De software kan zelfs zo zijn ingericht dat menselijke spelvouten in de tekst voorkomen. Dialogen spelen zich in de virtuele wereld af zonder tussenkomst van wie dan ook. Ook computers praten met elkaar, alles is aan alles verbonden. Kortom, een adviseur is niet meer nodig. Net zomin als een columnist nog nodig is voor een stukje in de kantlijn. Ook deze tekst kan automatisch gegenereerd zijn.

Het grote voordeel is dat er tijd overblijft om andere dingen te doen dan je deed. Tijd om na te denken over wat het belang is van wat we doen en waarom dat zo is.

Wie daar het antwoord op heeft is nooit overbodig.

Een adviseur
is niet meer
nodig, net zomin
als een
columnist

PROFIEL

Dr. mr. Ben Verleg – research & consultancy is gespecialiseerd in organisatieontwikkeling, strategische besluitvorming en innovatie. Hij is in 2012 gepromoveerd op 'Zingeving in Besluitvorming', over de besluitvorming rond de Amsterdamse Noord-Zuidlijn.

Ben heeft een passie voor verandering. 'Rode draad in mijn persoonlijke biografie is de nieuwsgierigheid naar waarom we dingen doen zoals we ze doen. Dat gecombineerd met mijn eigenwijsheid en 'anders denken' verklaart mijn passie voor nieuw, verandering en innovatie.'

Begin 2015 publiceerde hij het boek 'Duurzaam bankieren', het resultaat van onderzoek naar veranderingen in de financiële sector.